

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda br. II Pž-255/90-2 od 14. 03. 1990.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević, prof. dr. Branko Jakaša

**PLOVIDBENI AGENT — NASTUP AGENTA U IME SVOG
NALOGODAVCA**

Ako između agenta i jedne osobe postoji stalni pravni odnos iz kojega proizlazi da agent nastupa u svojstvu agenta, a ne u svoje ime, treba smatrati da nastupa u tom svojstvu i onda kada to u ugovoru nije posebno navedeno. Ovo svojstvo posebno dolazi do izražaja ako se u nalogu koji agent daje određenoj osobi nalazi njegov pečat u kojemu je navedeno da se radi o agentu, a nalog se odnosi na brod za kojega je i ranije agent nastupao u svojstvu agenta. Ako je u pravovremenoj žalbi navedeno da će se ona obrazložiti naknadno, a to je obrazloženje dostavljeno sudu nakon isteka propisanog roka, sud pri odlučivanju o žalbi neće uzimati u obzir navode sadržane u obrazloženju.

Prvostepeni sud je odbio tužitelja u cijelosti s tužbenim zahtjevom u iznosu od din 511,20 (ranije dinara 5,111.812, toč. I izreke) sa zateznom kamatomama s osnove naknade za izvršene ugostiteljske usluge fakturirane utuženim računima broj 3059 od 24. 04. 1986; broj 3044 od 26. 03. 1986; broj 3047 od 31. 03. 1986; broj 4021 od 20. 02. 1984; broj 3022 od 1. 04. 1986. i broj 3021 od 13. 02. 1986.

Prema stajalištu prvostepenog suda tuženik je naručivao usluge od tužitelja u svojstvu plovidbenog agenta tj. u ime i iz računa nalogodavca — broдача (čl. 680. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi; Sl. list SFRJ broj 22/77, 13/82, 30/85 — u nastavku teksta ZPUP) i slijedom toga nije pasivno legitimiran u sporu u kojem se zahtijeva naplata takve usluge.

Pravovremeno podnesenom žalbom presudu pobija TOZD Hoteli »Koper« Koper, kao pravni sljednik tužitelja Turistička organizacija »Portorož«, TOZD Hoteli »Triglav« Koper, i to zbog svih žalbenih razloga iz čl. 353. st. 1. ZPP, time da će obrazloženje žalbe dostaviti u roku od tri dana.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

U prvom redu se ističe da je žalba koju je protiv presude podnio pravni sljednik tužitelja dopuštena jer podnosilac ima pravni interes za podnošenje žalbe (čl. 358. st. 1. ZPP).

Podnesak nazvan »obrazloženje žalbe« je nepravovremen.

U postupku u privrednim sporovima važi rok od 8 dana za žalbu protiv presude (čl. 500. toč. 2. ZPP). Tužitelj je prvostepenu presudu primio dana 17. listopada 1989. dok je podnesak nazvan »dopuna žalbe« podnio sudu dana 30. listopada 1989. (čl. 113. st. 2. ZPP), dakle nakon isteka roka od 8 dana.

Iz navedenih razloga valjalo je temeljem čl. 367. u vezi sa čl. 358. st. 1. ZPP podnesak nazvan »dopuna žalbe« odbaciti kao nepravovremen i o žalbi pravnog sljednika tužitelja protiv presude odlučiti ne uzimajući pri tome u obzir navode u podnesku od 30. X 1989.

Drugostepeni sud je zaključio da žalba nije osnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz čl. 365. st. 2. ZPP ovaj drugostepeni sud je utvrdio da je presuda pravilna i zakonita.

Presuda je donesena u postupku u kojem nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP. Na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje tj. na temelju isprava priloženih spisu, posebno narudžbenica tuženika broj 30/1-86 od 24. I 1986., broj 115/5-86 od 15. V 1986., broj 116/5-86 (datum nečitak) i broj 53/2-84 od 2. II 1984., prvostepeni sud je pravilno primjenio materijalno pravo i to odredbe ZPUP koje se odnose na ugovor o plovidbenom agencijskom poslu, kada je prihvativši prigovor promašene pasivne legitimacije odbio tužitelja s tužbenim zahtjevom.

Naime, ugovorom o plovidbenom agencijskom poslu plovidbeni agent se obvezuje da na temelju opće ili posebne punomoći, u ime i za račun nalogodavca, obavlja plovidbene agencijske poslove, a nalogodavac da plovidbenom agentu nadoknadi troškove i plati nagradu (čl. 680. ZPUP).

Iz navedenog proizlazi da iz agencijskog posla nastaju dva odnosa i to jedan između agenta i njegovog nalogodavca, a drugi između agentovog nalogodavca i osobe s kojom je agent u izvršavanju naloga, zaključio ugovor ili ostvario neki drugi odnos, a to nadalje znači da između agenta i osoba sa kojom je agent u izvršavanju naloga zaključio ugovor ili ostvario neki drugi odnos, ne nastaju nikakva prava i obveze.

Nije bilo uvjeta da se u spornom slučaju primjeni odredba čl. 687. ZPUP, prema kojoj se smatra ako plovidbeni agent izričito ne navede da nastupa u svojstvu agenta, da u odnosu na osobu koja je u dobroj vjeri radi u svoje ime.

Iz citiranih narudžbi, na kojima se nalazi pečat tuženika kao pomorske saobraćajne agencije, a na kojima je navedeno da se usluga odnosi na određeni brod, proizlazi da je tuženik nastupao u svojstvu agenta u izvršavanju plovidbenog agencijskog posla (briga o posadi — čl. 682. ZPUP), dakle u ime i za račun nalogodavca (brodara).

Treba istaći da su se tužitelj i tuženik nalazili u stalnom poslovnom odnosu, te da je tužitelju bilo poznato ili moralo biti poznato da tuženi radi u svojstvu plovidbenog agenta, čak i kada u narudžbenicama (a što nije slučaj) ne bi bilo navedeno da nastupa u svojstvu agenta. Pri tome je pravilno stajalište prvostepenog suda da agent ne mora navesti u ime kojeg određeneog nalogodavca nastupa.

Ocjenivši da iz navedenih razloga nisu ostvareni žalbeni razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj drugostepeni sud pazi, valjalo je po službenoj dužnosti temeljem čl. 368. ZPP odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostepenog suda.

Pave Dević

Summary

MARITIME AGENT — APPEARANCE OF THE AGENT IN THE NAME OF HIS PRINCIPAL

If between an agent and another person exists a permanent legal relation from which arises that the agent acts as an agent, not in his own name, it should be considered that he acts as an agent, even if this is not specially mentioned in the contract.

This capacity becomes particularly obvious if the order which the agent gives to a specific person bears his stamp which shows that he acts as an agent, and the order relates to the ship for which earlier the agent was acting as an agent.

If in the timely appeal it is stated that the explanation will be given afterwards, and the explanation is delivered to the court after the prescribed term has expired, the court will not take into account the assertions contained in the explanation.